

Vstup: Dobrořeč, má duše, Hospodinu a celé nitro mé jeho svatému jménu! Dobrořeč, má duše Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní! On ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje, vykupuji ze zkázy tvůj život, věncí tě svým milosrdenstvím a slitováním. Halelujah! (Ž 103;1-4)

Píseň: 440 Ozvi se, Pane můj

Modlitba: Pane Bože, děkujeme Ti, že nás vidíš a že nás zveš k sobě. Děkujeme, že Tě můžeme slyšet. Věříme, že když čteme nebo nasloucháme Bibli, Ty k nám mluvíš. Děkujeme, že můžeme mluvit i my s Tebou. Věříme, že Ty naše modlitby, tiché či hlasité, slyšíš. Děkujeme, že Tě můžeme oslovovat odkudkoli: nejen z kostelních lavic a z dobrého rozpoložení, ale také ze svých domovů i ze sevření obavami a trápením, či z obklíčení vlastní nedověrou a nemohoucností. Děkujeme, že přes Ježíše Krista nám vzkazuješ, že nepatříme sami sobě, že jsme Tvoji. Prosíme, odpusť nám, když si nárokuješ víc, než potřebujeme a býváme pak zklamaní a frustrovaní z nesplněných nároků. Daruj nám moudrost, abychom prohlédli, že Ty nás přijímáš takové, jací jsme a že nás chceš vést, ať už naše cesta povede rozkvetlou zahradou nebo temnou hlubinou. Prosíme, ať už kolem nás proudí cokoli, v nás ať proudí Tvůj Pokoj. Prosíme Tě, vyslyš nás. Amen

Čtení: Jonáš 1. kapitola

Píseň: 634 S námi je Bůh náš, slyšte národy

Text: Jonáš 2. kapitola

Kázání: Příběh proroka Jonáše je poměrně známý, navíc patří k nejkratším knihám v Bibli, má je čtyři kapitoly. Pro dnešní domácí pobožnost vám nabízím soustředění na Jonášovu modlitbu. Nachází se ve 2. kapitole a je zasazena do pestrého děje. Prorok Jonáš byl ve své době dosti významným mužem. Když však byl Hospodinem vyzván, aby šel do asyrského města Ninive ohlásit Boží soud, odmítl to učinit a snažil se před Hospodinem uniknout lodí do Taršíše, což bylo přístavní město, považované za sám konec světa. Na moři se ovšem rozpoutala bouře, kvůli níž byl nakonec prorok hozen z korábu do vody. A zde začíná vyprávění druhé kapitoly (*Jon 2/1-11*).

No, to je pěkná bajka, říkáte si asi. Co my si s tím ale máme počít? Proč je to v Bibli, co nám to může říct do naší situace, do našeho života? Možná vás překvapí, když vám řeknu, že si myslím, že Jonášův příběh může být ve skutečnosti příběhem každého z nás.

Můžeme přemýšlet, co to Jonáše vlastně spolklo. Ale nesmíme pátrat v atlasu zoologie, tam bychom tuhle rybu nenašli. Musíme se poohlédnout spíš v dávných bájích, kde se to hemží všelijakými vodními netvory, nejznámější je asi drak livjatan. Tyhlety mořské potvory zosobňovaly nejvyšší možné ohrožení, proti kterému se člověk neumí bránit, nemá na to sílu ani nástroje, vymyká se to jeho možnostem a schopnostem.

V Jonášově příběhu však nejde o žádnou báji, nýbrž o reálný život. Jestliže někdo spadne pro svou neposlušnost do hlubin moře, což v tehdejší době znamenalo naprostý zmar, totální zhoubu, pak moc naděje nemá.

„Z lůna podsvětí jsem volal“, říká Jonáš a vyjadřuje tím situaci, kdy se člověk dostane na úplné dno, odkud zdánlivě není návratu. Když si na chvíli odmyslíme Jonáše, můžeme v podobné situaci vidět řadu lidí, kteří byli pohlceni závislostmi na drogách, alkoholu, automatech... Ale nejen takhle zjevně se člověk může dostat na dno, odkud sám není schopen vyváznout. Někdo si nosí v sobě třeba „jenom“ vzdor vůči bližním a vůči Bohu, nebo žárlivost, závist či nenávist a nebo strach... A skutečně to může dojít tak daleko, že ho tyhle věci pohltnou, spoutají, uvězní... Když nad člověkem zapadnou závory soběstřednosti, že vidí a vnímá jen sebe a nikoho a nic okolo, je to jako když zapečetíte hrob, aby z něho nikdo nemohl vylézt.

V podobné situaci se ocitl Jonáš. Klesl pod hladinu, klesal stále hlouběji, až docela ke dnu. Moře ho pozřelo jako velká ryba, jako velká obluda, jako smrt. A tu se začal modlit.

Tohle je, bratři a sestry, důležité - i pro nás. Všimněte si, nemodlí se až po své záchraně někde na břehu, ale už na tom dně, obrazně řečeno uvnitř ryby obludných rozměrů, v situaci, kdy, lidsky viděno, není úniku. Svědčí to o tom, že Jonášovi v naprosto beznadějně situaci přece jen zůstala naděje – v Bohu. Mohlo by se zdát, že takovou naději mají pouze lidé plní zbožnosti a horoucího citu. Ale co když je to jinak? Co když tuto naději probudil v prorokovi právě ten tvrdý náraz, který z něj nejen vyrazil dech ale i poslední zbytky jeho lidských představ a možností řešení. Právě tehdy mu mohlo blesknout hlavou: „Dobře, Hospodine, teď mě máš, a já at' živý nebo mrtvý, se odevzdávám do Tvých rukou.“ Je v ohrožení, v situaci, kdy sám neví, jak dál, připadá si úplně vydaný na pospas, žádný dobrý nápad není po ruce.

Vlastně ano, Jonáše napadne schoulit se do Božích rukou. To ale, bratři sestry, není rezignace! *Schoulení se* je důležitá životní poloha. Jsou situace, kdy není čas a prostor na velká gesta (obraz Jonáše v rybím břiše je toho názornou ukázkou), kdy naopak je čas schoulení se. To je poloha, která člověku v ohrožení prospívá. Že to ale neznamená jen trpně věci a události snést, to vidíme také pěkně názorně na Jonášovi. Schoulení se v pokojíku svého srdce k modlitbě, to může být velmi tvůrčí čin, právě v situacích, které jsou nad naše síly.

Když v Jonášově modlitbě čteme: „*Zachvátily mě vody, propastná tůň mě obklíčila, chaluhy mi ovinuly hlavu*“, okamžitě se nám vybaví představa potápěče, který se zapletl do chaluh a umírá na dně oceánu. A to je také obraz, metafora, podobenství našeho života: jak často jsme spoutáni strachem, pověrou a všelijakými dalšími zlými věcmi, které si v sobě neseme a které nás leckdy stahují ke dnu. A v takovéhle krizové chvíli Jonáš prožívá obrat ve svém vnímání Boha: „*Jsem zapuzen, nechceš mě už vidět. Tak rád bych však zase hleděl na Tvůj svatý chrám!*“ Tahle slova svědčí o tom, že i v největší tmě znovu touží po obecenství s Bohem, že se choulí do Božích rukou.

Jde tu především o prorokův/člověkův vztah s Hospodinem. A ten se vyvíjí. Všimli jste si toho?. Na začátku říká Jonáš o Hospodinu: „*On mi odpověděl*“, ale posléze se z „On“ stává „Ty“: „*Tys však vyvedl můj život z jámy, Hospodine, můj Bože*“. To není „nějaký“ bůh, ale jsi to Ty, Hospodine, Ty, který se mnou jednáš, Ty, můj Bože! - A tento posun ve vnímání Boha, to je ten hlavní zázrak, kterého jsme v tom příběhu svědky. Tento zázrak je možno vnímat pokaždé, když zasahuje Bůh.

Takže tu teď máme ze vzpouzejícího se a utíkajícího Jonáše, Jonáše doufajícího a vyznávajícího. Ale je potřeba znovu si zdůraznit a uvědomit, že to nebyl lehký obrat, jako taneční otáčka. On se nejprve musel uhodit o dno. On to vyznání Hospodina neměl sebou, někde v kapse, jako krabičku poslední záchrany, kterou vytáhne, když bude nejhůř. Zde konal své dílo Hospodin, který s prorokem na tom dně povzbudivě, možná trochu drsně, ale oživujícímne zacloumal. V ohrožení se Jonáš nemohl rozpínat a vypínat, ale mohl se schoulit a sepnou ruce k modlitbě.

Tam na dně se s Jonášem uděje cosi převratného. Při modlitbě, tou modlitbou se to děje. Jonáš se obrací k Bohu, přestává utíkat a začíná komunikovat. A poznává, že Hospodin komunikuje s ním (On vlastně nikdy komunikovat nepřestal, ale Jonáš to nechtěl vědět). Teď už to ví: „*Má modlitba vešla k tobě, ve Tvůj svatý chrám*.“ Stačí, že mě Hospodin slyší, že jsem se nevzdálil natolik, aby mě neslyšel. A když slyší, tak jistě také bude jednat.

Tady by vlastně ta modlitba mohla skončit, ale nekončí. Pokračuje vyznáním, že je marné držet se jiných „jistot“, než Hospodina a jeho věrnosti. Kdyby byl Jonáš křesťanem, tak by asi řekl, že zahodil všechny pofidérní opory, o které se až doposud opíral a uchopil se pevné, laskavé ruky, kterou k nám Bůh v Kristu vztahuje.

Ta Jonášova modlitba vrcholí díkůvzdáním: „*Já Ti s díkůvzdáním přinesu obět'; co jsem slíbil, to splním. U Hospodina je spása*.“ Kde se takové díkůvzdání v člověku bere? Přichází s poznáním nesamozřejmosti všeho, co máme: od jídla až po každý volný vdech a výdech, od ranního procitnutí až po dobré, nezadrhnuté vztahy s druhými, od povšimnutí si, že je tady Bůh, který stojí o kontakt, komunikaci s námi, až po nadějně vyznání, že „*nic nás nemůže odloučit od lásky Boží*...“.

Jonášovou obětí, to čím dává Bohu sebe sama, je jeho modlitba: ta jej také vede k poznání milosrdenství Božího a k přijetí milosrdenství jako cesty, po níž může v životě jít. Jak je vidět, právě modlitba pomohla Jonášovi přežít i v místě, které nebylo k životu a dodala mu sílu přijmout a unést úkol, před nímž až doposud utíkal. Jonáš dostává novou šanci, pro sebe i pro ohroženou zemi. Nenachází se v žádné komfortní situaci, ale má zase pevnou půdu pod nohama. A tak jde, kam se mu prve nechtělo: do společnosti, která potřebuje pomoci Božím slovem.

Modlitba: Milý Bože, děkujeme Ti za lekci modlitby skrze proroka Jonáše. Modlitby bez nárokování si, bez sebelítosti, modlitby plné důvěry ve Tvé milosrdenství. Důvěry, že ani v tom nejnižším bodu propasti, ani v nejhlubší temnotě nejsme bez naděje. Děkujeme, že nám to dávaš poznat na Ježíši Kristu. Amen

Píseň: 614 Vzdávám Ti, Bože, chválu svou

Sborová ohlášení: 1/ Vzhledem k nouzovému stavu a zpřísněným opatřením se nekonají bohoslužby ani žádná sborová setkání až do 3. listopadu. **Individuální duchovenská činnost se konat může.** To znamená, že pokud byste stáli o rozhovor či návštěvu, můžete přijít na faru nebo farářka může přijít za vámi (vzhledem k tomu, že už mám onemocnění covid za sebou, není pravděpodobné, že bych v současnosti mohla někoho ohrozit).

Dle usnesení vlády se mohou konat svatby a pohřby s účastí do 10 lidí.

2/ Staršovstvo si dovoluje připomenout vám, že pokud byste chtěli přispět na **sborové sbírky**, můžete tak učinit převodem na bankovní účet sboru nebo přinést osobně do sborové kanceláře. Během měsíce října konáváme také celocírkevní sbírku na **Jubilejní toleranční dar**. Z ní mohou sbory požádat o bezúročnou půjčku při nákladných opravách sborových budov. Pokud budete posílat na sborový účet svůj příspěvek na tento účel, označte jej, prosím, zkratkou JTD.

3/ V příloze najdete pozvání k **Modlitbě za domov**, kterou, už tradičně, bude přenášet živě Česká televize ve středu 28. října.

Přímluvy: Pane, děkujeme, že náš život je ve Tvých rukou. A proto nemusíme mít svazující strach z toho a z těch, co a kdo by nás chtěli ovládat.

Do Tvých milosrdných rukou svěřujeme vše, co jsme si zvykli nazývat svým: sebe, své rodiny a blízké, církve, společnost, tento svět a prosíme o Tvé vedení.

Do Tvých rukou svěřujeme všechny, kdo v této těžké době slouží svou prací druhým: zdravotníky, vojáky, hasiče, sociální pracovníky, policisty; všechny, díky jejichž práci se nám dostává pomoci. Prosíme, ať jim se dostává pomoci a posily z Tvé ruky.

Prosíme za ty, kdo spravují naši zem, otevři jim oči, zakalené sobectvím a mocí, dej jim „kapky“, aby prohlédli od zahleděnosti na svůj prospěch k opravdové pomoci nemocné společnosti.

Posiluj všechny, jejichž ruce, mysl, srdce umdlévají vyčerpáním, nejistotou, obavami. Prosíme za nemocné a umírající, aby potkávali láskyplné ruce a i tak se potkávali s Tvou blízkostí. Bože, který ses, z lásky k nám, stal v Ježíši Kristu člověkem a znáš naši bídu, smiluj se na námi. V důvěře voláme: Otče náš ... Amen

Poslání: Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? - Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny, ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.

Požehnání: Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář! Ať je známa na zemi Tvá cesta, mezi všemi pronárody Tvoje spása. Amen (Ž67/2-3)

Píseň: 250 Z milosti tak hojné